

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta
Ústav zahradní a krajinářské architektury

Oponentský posudek

Disertační práce

Diferencované principy obnovy památek zahradního umění

Autorka

Ing. Milena Nováková

Doktorandka zpracovala zajímavé a neobvyklé téma, stojící na hraně umění tvorby zahrad a umění designerského. Práce je velmi obsáhlá, na takřka dvou stech stranách rozvíjí problematiku, kterou podrobně studuje, i když pouze okrajově respektuje téma zadání. Důsledně se totiž zaměřuje pouze na jeden materiálový a výtvarný prvek, porcelán. Nemůže tedy vyústit, díky dalšímu bohatému spektru prvků užívaných v zahradní tvorbě, do plně obecně platného závěru.

Po krátkém exkurzu historií zahradního umění obsáhle popisuje ztvárňování studovaného materiálu – keramiky – porcelánu. Ten bohužel podrobně nedefinuje. Pojednává o předmětech užitého umění, vycházejících z principů tvorby čínské provenience, přes tvorbu evropskou, kde se dotýká i hmot ve stavebních a technických oblastech. Tyto rozbory a popisy nadbytečně rozšiřují výsledné dílo, kdy význam tohoto materiálu v zahradní tvorbě bude vždy okrajový, podmíněný klimatickými a jinými podmínkami místa jeho užití. Kupř. prostředí španělské Barcelony bude zajisté jiné, než klima ostatní Evropy či Euroasie. Stojí ovšem za to, snažit se objevovat a ztvárňovat možnosti pro uplatnění nových prvků, jako doplňků zahrad, parků a krajiny. Jak autorka sama uvádí, je budoucnost pro hledání a objevování stále otevřená, což využívá při směřování k cíli práce.

Tomuto odpovídá též metodika zpracování spisu. Ta přistupuje k řešení velmi zodpovědně s předpokladem pro získání obecně platných výsledků, charakteru více či méně fundované práce vědecké, jakožto smyslu a cíle práce disertační. Dlužno ovšem podotknout, že více než porcelán (a jiný keramický materiál) ovlivňoval zahradní tvorbu, ona ovlivňovala tvorbu porcelánu (dekor, tvarosloví apod.), jak autorka prezentuje v textu i obrazovém doprovodu. Užití porcelánu v historických zahradách (nikoliv v interiéru) u nás není dokladováno.

Nanejvýš výrobky porcelánu technického mohou ovlivňovat krajinu, její vzhled, či inspiraci výtvarníků.

Autorka se velmi podrobně věnuje popisu vývoje a stylů porcelánu, tvůrčím osobnostem, hutním, než je pro rámec této práce potřebné. Výsledky studia se především zaobírají tvorbou současnou a uplatnění tohoto materiálu různě ztvárněného (jedná se opravdu o porcelán, či technickou, či sanitární kameninu?) v některých historických zahradách a parcích u nás. Ovšem bez návaznosti na nějaký historický předobraz. Zde doktorandka uplatňuje svou bohatou invenci a možno říci, že nově objeveným způsobem prezentuje tato díla v zahradně – architektonické kompozici. Je ovšem otázkou, jedná-li se o řešení trvalé či pouze prezentaci výstavnického charakteru.

Hodná pozoru je úprava parku zámku Mostov, kde navazuje autorka na úpravy E. Komerse z r. 1886, bohužel poněkud málo citlivě až přebujele. (podle mého názoru je původní historický návrh daleko lepší). Nicméně tento obnovený zámecký park (zahrada), se stal jakousi vlajkovou lodí pro prezentaci keramických artefaktů v plenéru, doprovázený konferencemi, studentskými dílnami a sympozii, jejichž iniciátorkou je zpracovatelka disertační práce. Na

tomto základě jsou pak postaveny ostatní obdobné aktivity v zámeckých a městských parcích, jakožto prostředí k ověření možnosti tvorby.

Tím dospěla autorka k výsledkům práce, kdy uvádí užití porcelánu v krajině, v sídlech, historických areálech, veřejném prostoru i ve význačných plochách zeleně sídel. Možnosti prezentuje na vlastních návrzích řešení zahradně-architektonických a krajinářských celků, kde dospívá k závěru, že užití porcelánových (keramických) solitérů ve zmíněných prostorách je omezeno kulturní úrovní prostředí a jeho okolí, čímž bude zatím velmi omezené. Přesto je možno konstatovat, že práce otvírá nové možnosti v zahradně – architektonické tvorbě s tím, že nutno důkladně zvážit co, kde a jak prezentovat, aby bylo krajinářské dílo opravdu obohaceno.

Doporučuji práci k obhajobě a udělení titulu PhD.

V Brně dne 2.9.2014

Prof. Ing. Ivar Otruba, CSc.

